

Председавајући ОСЦП-а: Политизација Светског савета цркава је претња његовој будућности

Сектор за информисање ОСЦП-а, 01.07.2025. У Јоханезбургу је завршен рад Централног комитета Светског савета цркава (ССЦ), у којем увек учествује Руска Православна Црква. Председавајући Одељења за спољне црквене послове Московске Патријаршије, митрополит волоколамски Антоније, који је предводио делегацију Руске Православне Цркве, у интервјуу за „РИА Новости“ рекао је како се из године у годину атмосфера у савету политизује под спољним притиском, са каквим оптужбама се суочава Руска Православна Црква, како сведочи о прогону хришћана у Украјини и да ли се антируски став, који деле неке од цркава чланица ССЦ, може назвати једногласним.

– Владико Антоније, које су теме разматране са представницима других цркава?

– На пленарним седницама разматрана су практична питања која се тичу активности ове највеће међухришћанске организације, сумирани су резултати, направљени планови за будућност. Поред тога, чланови Централног комитета разговарали су о актуелној политичкој агенди, говорили о сукобима који се, нажалост, данас одвијају на мапи света. Посебно је разматрана ситуација у појасу Газе, где се данас пред нашим очима одвија права хуманитарна катастрофа. Разматрало се заоштравање сукоба између Израела и Ирана и ситуација у Украјини.

На основу мог искуства учешћа у овим дискусијама, могу са жаљењем да приметим да се, нажалост, рад Светског савета цркава у последње време неизбежно одликује високим степеном политизације дискусија које се одвијају на његовим маргинама. То се у потпуности односи и на претходну Генералну скупштину одржану у Карлсруеу 2022. године, и на последњи састанак Централног комитета у Женеви, и на садашњи у Јоханезбургу. По мом мишљењу, политичка посвећеност појединачних цркава-чланица достигла је раније невиђене нивое, а то не може а да не утиче на општу природу рада у оквиру Светског савета цркава, који брзо губи свој јединствени статус места за међухришћански дијалог.

– Како је тема прогона канонског Православља у Украјини обрађена током рада Централног комитета Светског савета цркава?

– На иницијативу делегације Руске Православне Цркве одржана је дуга дискусија о ситуацији канонске Цркве у Украјини. Непосредно уочи ове дискусије, широм света су се распространили језиви снимци из Черноваца, где милитанти, које подржава такозвана „Православна црква Украјине“ – украјински расколници, покушавају да заузму саборни храм. Ово је праћено пребијањем свештенства и надлежног епископа Черновацке епархије, митрополита черновацког и буковинског Мелетија (Јегоренка). Многи учесници Централног комитета видели су ове снимке.

– Каква је била реакција на покретање овог питања од стране Руске Цркве?

– Када смо разговарали о овом питању, био сам запањен цинизмом са којим су неки црквени представници, пре свега протестантски, указивали на наводни „недостатак доказа“ чињеница које смо навели и који су покушавали да поремете дискусију. Ипак, након резултата гласања, генералном секретару Светског савета цркава је наложено да проучи ово питање и да, у контактима са украјинским властима, изрази забринутост због прогона верника у овој земљи.

– Да ли је било антируских изјава поводом тога?

– Представници неких скандинавских протестантских цркава покушали су да наметну Централном комитету нацрт изјаве у вези са наводним присилним расељавањем украјинске деце на територију Руске Федерације. Овај документ је садржао апсолутно фантастичне бројке: скоро 20 хиљада деце помињано је да су жртве такозваног присилног расељавања. Али када је почела дискусија о суштини овог питања, ми смо се, наравно, присетили да је током последње рунде преговора између представника Руске Федерације и Украјине руској страни достављен списак деце која су, према уверавањима украјинских власти, наводно премештена на територију Руске Федерације. А тај списак се састојао од нешто више од 300 људи. Разлика у бројкама је очигледна, и скренули

смо пажњу члановима Централног комитета на чињеницу да су се аутори овог тенденциозно састављеног документа очигледно ослањали на непроверене информације из штампе.

Наравно, с обзиром на то да се бројке разликују, а да оптужбе за присилно расељавање деце звуче неосновано, потпуно је неприхватљиво дати таквим фантазијама ауторитет Светског савета цркава. Стога је питање скинуто са дневног реда.

– Један од завршних докумената Централног комитета Светског савета цркава садржи критику околности преговарачког процеса, који је започео након дуготрајних напора између Русије и Украјине – како је овај текст разматран?

– Члановима Централног комитета представљен је нацрт документа који је садржао преглед сукоба који се данас дешавају у свету. Посебно је пажња посвећена ситуацији у Украјини. Након што је одговарајући пасус прочитан током пленарне седнице, био сам приморан да узмем реч. Прво што сам рекао јесте да сам подсетио да чланови Централног комитета нису политичари. Сви смо ми представници својих цркава. И, уместо да се заносимо цитирањем клишеа у документима усвојеним на седницама Централног комитета, који се свакодневно могу прочитати у политички ангажованој штампи или чути у изјавама појединих политичара, вреди запамтити да верници од Светског савета цркава очекују, пре свега, братску поруку, речи подршке и утехе упућене оним хришћанима који страдају у конфликтним регионима света. Управо то, по мом мишљењу, категорично недостаје у документима ССЦ. О томе сам говорио и када сам наступао на седницама комитета ССЦ, чији сам члан.

Затим сам био приморан да коментаришем појединачне тезе садржане у нацрту документа. Пре свега, желео бих да напоменем да је овај документ дао статистику о цивилним жртвама током сукоба у Украјини. Учесници састанка нису били обавештени одакле су те бројке преузете. Подсетио сам их да и у Русији има цивилних жртава – пре свега након инвазије украјинских оружаних снага на територију Курске области. Након терористичких напада које су починиле украјинске специјалне службе у нашој земљи. Нажалост, у документу није било ни речи о томе. Да ли је вредност тих живота мање значајна од живота оних украјинских грађана који су, нажалост, страдали током овог оружаног сукоба?

Затим сам се дотакао теме мировних преговора. У нацрту документа који су покушали да нам наметну наводи се да се мировни преговори не могу одвијати под притиском силе и да се не могу завршити резултатом који ће, цитирам готово дословно, „наградити агресора“. Морао сам да подсетим учеснике састанка да је пре две године у Женеви Русија неселективно оптужена да наводно није спремна за мировне преговоре и да су се стално чули позиви да ти преговори почну. А сада, рекао сам, почели су. И уместо да их поздравимо, изразимо заједничку наду да ће бити успешни, да ће се сукоб у Украјини завршити, да ће људи престати да гину – ми постављамо неке услове политичарима и диктирамо им како би ти преговори требало да се одвијају и како би требало да се заврше. По мом мишљењу, то је потпуно неприхватљиво. Наша улога није у томе.

– Каква је будућност документа?

– Након дискусије одржано је гласање о документу. Наравно, делегација Руске Православне Цркве и низ других делегата категорично су се изјаснили против њега, те он није добио једногласну подршку чланова Централног комитета. Захтевали смо да се наше посебно мишљење узме у обзир приликом објављивања документа, а руководство ССЦ нам је дало одговарајуће гаранције.

Интервју водила Ољга Липич

Фотографије: Павел Бедњако / РИА Новости